

Serial Number ↓	Roll No.		SET / सेट : A
	102512		
	Total Printed Pages : 8	हाईस्कूल मुख्य परीक्षा वर्ष - 2025 High School Examination (Main) - 2025 संस्कृत SANSKRIT	
	Total Questions : 23		
	Time : 3 Hours		
Maximum Marks : 75			

निर्देशा :

- (i) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः सन्ति।
- (ii) प्रश्नानां सम्मुखे अङ्काः प्रदत्ताः।
- (iii) सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां देयानि।

1 उचितं विकल्पं चित्वा लिखत -

1×6=6

(i) 'विद्यालयः' इत्यस्मिन् पदे वचनम् अस्ति -

(अ) एकवचनम्	(ब) द्विवचनम्
(स) बहुवचनम्	(द) अन्यवचनम्

(ii) 'छात्रा' इत्यस्मिन् पदे विभक्तिः अस्ति -

(अ) पंचमी	(ब) प्रथमा
(स) षष्ठी	(द) सप्तमी

512 / 102512_A

(iii) 'ग्रामस्य' इत्यस्मिन् योगे विभक्तिः अस्ति -

(अ) चतुर्थी

(ब) द्वितीया

(स) षष्ठी

(द) सप्तमी

(iv) 'बालकम्' इत्यस्मिन् पदे विभक्तिः अस्ति -

(अ) द्वितीया

(ब) प्रथमा

(स) पंचमी

(द) चतुर्थी

(v) अधोलिखितेषु शब्देषु अव्ययं पदम् अस्ति -

(अ) ग्रामः

(ब) सर्वत्र

(स) रमा

(द) बालकम्

(vi) 'छात्रः श्वः विद्यालयं गमिष्यति' अस्मिन् वाक्ये अव्ययं पदम् अस्ति -

(अ) छात्रः

(ब) श्वः

(स) विद्यालयं

(द) गमिष्यति

2 प्रदत्तैः शब्दैः रिक्तस्थानानि पूरयत् -

1×6=6

(i) 'पठति' पदे _____ लकारः अस्ति। (लट् / लृट्)

(ii) 'अभवन्' पदे _____ वचनम् अस्ति। (एक / बहु)

(iii) 'पश्यतु' पदे _____ धातुः अस्ति। (पठ् / दृश्)

(iv) 'भविष्यति' पदे _____ लकारः अस्ति। (लृट् / लोट्)

(v) 'आचार्यः' पदे _____ उपसर्गः अस्ति। (आङ् / अ)

(vi) 'उपस्थितः' पदे _____ उपसर्गः अस्ति। (उप / स्थित)

3 युग्ममेलनं कुरुत -

1×6=6

(अ)

(ब)

(1) यथाशक्ति	(i) एकैकः
(2) ग्रामगतः	(ii) तत्पुरुष समासः
(3) नीलकण्ठः	(iii) पितुः+गृहम्
(4) एक+एकः	(iv) बहुव्रीहि समासः
(5) नास्ति	(v) न+अस्ति
(6) पितुर्गृहम्	(vi) अव्ययीभावः समासः

4 शुद्धवाक्यानां समक्षम् 'आम्' अशुद्धवाक्यानां संक्षम् 'न' इति लिखत -

1×6=6

- (1) 'कुद्धः कृषीवलः' इत्यस्मिन् पदयोः विशेष्य पदं 'कृषीवलः' अस्ति।
- (2) 'कश्चित् कृषकः' इत्यस्मिन् पदयोः विशेषणं पदं 'कृषकः' अस्ति।
- (3) 'प्रथमः' इत्यस्य विलोमपदं 'द्वितीयः' अस्ति।
- (4) 'अवेला' इत्यस्य विलोमपदं 'वेला' अस्ति।
- (5) 'वनम्' इत्यस्य पदस्य पर्यायपदं 'ग्रामम्' अस्ति।
- (6) 'आम्रम्' इत्यस्य पदस्य पर्यायपदं 'रसालम्' अस्ति।

5 एकपदेन उत्तरं लिखत -

1×6=6

- (1) गुणी किं वेत्ति?
- (2) वसन्तस्य गुणं कः जानाति?
- (3) पशुना अपि कीदृशः गृह्यते?
- (4) 'पठितुम्' इत्यस्मिन् पदे कः प्रत्ययः अस्ति?
- (5) 'दृष्ट्वा' इत्यस्मिन् पदे कः प्रत्ययः अस्ति?
- (6) 'वि+ज्ञा+ल्यप्' संयुज्य किम् पदं भविष्यति?

512 / 102512_A

(प्रश्न क्रमांक: 6 तः 10 पर्यन्तं प्रश्नानाम् उत्तराणि पूर्णवाक्येन लिखत-)

6 लोके महतो भयात् कः मुच्यते?

2

अथवा

रामाय कुशलवयोः कण्ठाश्लेषस्य स्पर्शं कीदृशः आसीत्?

7 मातुः अधिका कृपा कस्मिन् भवति?

2

अथवा

केन समः बन्धुः न अस्ति?

8 काकचेष्टः विद्यार्थी कीदृशः छात्रः मन्यते?

2

अथवा

वनराजः कैः दुरवस्थां प्राप्तः?

9 पिता पुत्राय बाल्ये किं यच्छति?

2

अथवा

निर्धनः जनः कथं वित्तम् उपार्जितवान्?

10 केषां विस्फोटैरपि भूकम्पो जायते?

2

अथवा

कः पिपासितः म्रियते?

11 रेखाङ्कितपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत - (कोऽपि द्वे)

(i) सुराधिपः ताम् अपृच्छत्।

1×2=2

(ii) सर्वे प्रकृतिमातरं प्रणमन्ति।

(iii) बुद्धिमती चपेटया पुत्रौ प्रहृतवती।

512 / 102512_A

